

LIBERTATEA

Abonamentul:

„Foia” foie, „Libertatea” cu adăusele sale „Foia Interesantă”, foia de glume „Bobirnaci” și broșurile „Spicuri Economice”, e: pe un an 10 cor., pe 6 cor. — Pentru economii: numai 6 cor. pe an. „Lib.” cu Foia Int. pt. economi 5 cor. pe an. Pentru America 3 dolari; — România 40 Lei.

Foia națională politică.

Apare în fiecare Joi.

Inserțiuni:

1 pag. 80 cor., 1/2 pag. 40 cor., 1/4 pag. 20 cor. etc. — La inserate ce să dau de mai multe-ori, să fac reduceri de taxă.

Inserțiunile ca și abonamentele să plătesc înainte.

Manuscripte nu să dau napoi.

Un cuvânt luminat!

Indrumarea muncii noastre de obște. — Părerile Președintelui „Asociațiunii”.

Lărgirea cercului de lucrare.

Adunările celor mai mari însoțiri culturale ale neamului nostru din această patrie, sunt an de an tot atâtea privilegii sărbătorești, de a ne da samă asupra felului cum am muncit, ce am făcut și ce ar trebui să mai facem, dacă e, ca să ducem spre țărâni mintuirii naia acestei neam, naie ce plutește pe o mare destul de vrămașă ei și e suflată de vânturi turbate din toate părțile!

Avind fericirea de a avea în fruntea celui mai ales așezământ național cultural, în fruntea „Asociațiunii”, care e înființată, precum să spune în chiar numele ei: „pentru literatura și cultura poporului român” dela noi, pe un bărbat cu suflet ales și cu inimă arzătoare de iubire pentru acest popor, — vorbirea cu care dă a deschis astan adunarea cea mare a „Asociațiunii” la Sibiu, a fost așteptată cu viață luare aminte, ca să vedem ce solie ne aduce ea, de bine ori de rău, și ce nădejdi ne dă pentru viitor, bune ori slabe? Căci bărbatul ce stă în fruntea acestui așezământ, are privilegii mai bun decât ori și cine, a simți și a vedea ce să face?, înaintăm ori să am pe loc?, și ce nădejde este că să va face în viitor?

Și cu înflăcărare sflătească vestim pe bunii nostri cetitori din popor, că acest bărbat ne dă bune nădejdi asupra viitorului nostru, ne arată că munca culturală își lărgiște și adăpostește vadrile; muncitorii ei sporesc, deși s'ar putea și mai bine, și n'avem cuvinte de a desnădăjdui, ci mai curind de a ne însoții și a ne însoții la muncă, — și atunci tot au să vie zilele mai fericite pe care atita le dorim acestui neam al nostru.

Cuvântul rostit de președintele Asociațiunii, dl. Andrei Bărsan, la Sibiu, este un program de muncă și de chemări ce ne așteaptă și pe cari santem datorii a le urma. Ușa arată ce s'a muncit:

1. În întâia linie pe țărâni răsculării culturale, învățătorei, la țărâni, în popor;

2. cum stăm în ce privește legătura sufletescă dintre

Român și Român, dintre cărturari și țărani, dintre așez-mintele noastre obștești între sine, și ce foloase vin ori pot veni din aceste legături?;

3. cum stăm cu dezvoltarea economică și cu legăturile materiale dintre noi, cari sunt pirghia înă țării culturale?

4. În folosul unora și a altora din aceste chemări și lucrări, dă ideea unei universități populare, pe care s'o înființăm și noi pentru poporul nostru după chipul însemnatului așezământ dela Vălenii de Munte.

Incepem a arăta pe rind aceste 4 păreri ale bărbatului sus pus, și a trage din ele învățămintele de lipsă. Despre cel dintîi punct iată ce ne spune:

I.

...Oricine a aruncat o privire asupra dării de samă a comitetului nostru (al „Asociațiunii”) a trebuit să bage de samă, că lucrarea cea mai de samă a însoțirii noastre în timpul din urmă a fost și este *răspîndirea luminii în straturile cele mari ale poporului, ducerea cunoștințelor folositoare și a năravurilor bune în cercuri cât mai largi; închegarea rîndurilor între diferitele pături ale poporului nostru: între orășeni și săteni, între cărturari și necărturari, între intelectuali și meseriași și plugari. Lucrarea aceasta, îndeplinită cu deosebire de despărțămintele și agenturile comunale ale însoțirii noastre, s'a vădit în sutele de prelegeri populare ținute, în bibliotecile înființate, în deprinderea cu cetitul și scrisul al celor necunosători de carte și altele.*

Și cu bucurie vedem, că aceste nizuințe, încep a fi îmbrățișate în cercuri tot mai largi, că la lucrarea mintuitoare de luminare a poporului nostru, iau parte tot mai mulți, chiar și în ținuturi, cari până acum le socoteam aproape pierdute în urma înriurilor străine de tot felul. Dovadă nou înființatul despărțământ Vișeu-Iza din ținutul Maramureșului, în care o mână de oameni harnici dezvoaltă o lucrare din cele

mai de laudă, și despărțământul Sătmăro-Ugocia, în care acum de curind citiva vrednici tineri din dieceza Cherlei au ținut un șir de prelegeri populare, înviorînd inimile poporenilor nostri din acele părți. Și tot astfel la Ceica și la Marghita din comit. Biharei, la Giurgeul din Săcuime, și peste tot unde a răsunat glasul chemării la viață prin cultură națională.

Toate aceste ne dovedesc că poporul nostru e străbătut de dorul de lumină, că el începe a prețui tot mai mult cartea românească și că în sufletul lui a început a prinde rădăcini tot mai adînci credința, că *mintuirea lui nu are să și-o aștepte decât dela sine însuși!* Și în împrejurările grele de astăzi, pline de desamăgiri, de nenorociri elementare și de zîngănitul armelor, această credință este busola cea mai sigură, care ne poate aduce la un viitor fericit! Numai prin luminarea minții, prin întărirea puterilor noastre trupești și sufletești, sub pavăza unor principii morale sănătoase, și sub steagul *iubirii frațești*, vom fi în stare a învinge greutățile ce ne stau în cale și a ne asigura un loc vrednic între popoarele cu cari am fost ursiți a viețui împreună!

Așa gîsește bărbatul pus în fruntea „Asociațiunii”, de unde vede și simte cum hotărâle culturale naționale să lărgesc și vadrile ei să adîncească, — spre mîngăierea și întărirea în nădejde a celor buni cari munesc într-o această!

Urmăm în numărul viitor cu celelalte păreri și îndrumări.

UNELE—ALTELE

Statui.

Cine a umblat mai mult prin orașe și și-a deschis bine ochii, a văzut, că în mai toate piețele și grădiniile, este cîte o statuă, adică chip cioplit din piatră, marmură, bronz (aramă), care înfățișează chipul vrîunui om vestit. Aproape în toate locurile țese, monumentele acestora ne arată bărbați de ai Ungurilor. Kossuth bătrînul singur are pînă acuma șaptezeci de statui, în

70 de orașe și sate. Asta este, ca și cînd un om s'ar putea înfățișa în 70 de locuri odată, și ar vorbi cu 70 de guri tot în alte locuri, în aceeaș vreme, propovăduind învățăturile faptelor sale.

Toate popoarele culte ridică astfel de monumente, de mărturie traionice ale cinstei pe care o dau ele marilor bărbați ai lor. Românii, ca popor cult, fac și ei asemenea. În București, în Iași, în Galați, în alte locuri ale României, vezi statuile lui Mihai Viteazul, Ștefan cel Mare, Tudor Vladimirescu, Eminescu, Alexandri și ale altor Români vestiți, cari au adus mărirea numelui nostru românesc. Toate chipurile acestea vorbesc Românilor despre trecutul nostru de slavă și suferinți, îndemnînd pe cei de azi și pe cei ce vor veni după noi.

Românii din Ungaria însă, vai, nu prea avem astfel de monumente. Am încercat odată să adonăm bani pentru a-i ridica un monument lui Avram Iancu, crăișorul Manșilor nostri. Voiam anume o cruce mai de dai Domne, și o împodebire vrednică a mormîntului lui, la Cebea. Dar guvernul de-atunci ne-a oprit și ne-a luat și banii, pe cari mai tîrziu i-a dat „Asociațiunii” să i folosească pentru alte lipsuri ale sale, dar nu pentru cel pe sama căruia au fost dăruiți. Căci lui Iancu, care a fost răzvrătit, nu-i iertat să i ridicăm un monument — dar lui Kossuth, care a fost și el tot așa un răzvrătit, îi înalță într-una. Altfel noi păstrăm în suflet icoana lui Iancu, pe care Ungarii îl nedreptățese, cu neîalăturare, și după moarte.

În felul acesta noi, Românii, avem statuile mici ale lui Șaguna Mocioni, Vancea, — iar de Daminecă încoace și chipul lui Gheorghe Bariț, scriitorul și bărbatul politic harnic și priceput. Aceste statui să ne aducă meren aminte și de cele pe cari e oprit să le ridicăm, — și să ne îndemne la luptă, ca să schimbăm stările de nedreptate din țara această!

215 milioane!

și altele cîte să vor mai cere! — Viclenia guvernului unguresc. —

Am spus că conducerea armatei a cerat peste 500 milioane, bani ni, peste bugetul regulat, pentru trebuințele armatei. Folosind-se de starea războiului dela hotăr, a zis: acum trebuie să-mi dăți, ceea-ce înainte cu două luni a și respins!

Ministri unguri nu mai puteau zice ba. Dar simțau că vin aceeași sborb.ți în fața lumii, votând atita putere de bani, și anume numai ei cu partidul lor, după ce Tisza, în chip prost a făcut să nu fie aleși în delegațiuni și deputați din partidele de împotrivire, cari acum le aruncă cavintal: iaca de ce v'ăți ales numai voi de voi, ca să speți țara cu noue sarcini, în cari noi să nu va putem împedeoa!

Dar Lukacs și Tisza sunt hulpi bătrine. Au zis: hai să facem ceva, ca să aruncăm nisip în ochii țării, încît, deși votăm sarcinile noue, totuși țara să zică că suntem încă eroi, nu omoritorii ei cu sareinil. Și au găsit chipul: S'au înțeles cu cei din Viena, să i lase să le voteze uriașă gramadă de milioane, pe rînd. Anum le dau 215 milioane. Sumă foarte mare, dar diadule numai atite, să pot încă fãll naintea preștilor de-acasă, că: vedeți, că nu le-am dat cît au cerut! Nici jumătate macar! — Și gurile căscate de-acasă li laudă, li țin încă de eroi, cari nu s'au plecat așa pe poruncă de Viena!

În același timp însă ni-se spune, că delegațiunile vor fi chemate de nou la ședința în anul de față, anume pe 4 Noembrie, la Budapesta. (că așa-și țin ședințele, odată la Viena, odată la Pesta), iar alt rînd de ședințe dacă nu în Decembrie, apoi negreșit în Ianuarie la Viena!

Ce va să zică asta? De ce credeți că să chiamă ședințele delegațiunilor de nou? Ca să se uite deputații Unguri la cei Austrieci și să se desfăteze unii de vederea altora? Aș! Ca să voteze mai departe zumele ce acum le-au lăsat nevotate! Ori poate și mai mari deoft acestea!

E dar o minciună cu ce să laudă ministri, că eu au scărîtat sub jumătate cererea conducerii militare, scotînd prin asta țara de sarcinile nesăbuite ca să cer așa cu hopul pentru armată, ci ei numai cît tas coada cănelui în rate, crezînd că așa nu-l doare prea rău! E simplă aruncare de nisip în ochii lumii proaste ce i crede!

*

Ce ne așteaptă, de va trebui să intrăm și noi în războiu?

În decursul desbaterilor asupra celor 500 de milioane cerute de conducerea armatei, din esri aproape jumătate i-s'a și dat, — ministrul de războiu și cel de externe au scos osebit la iveală, că aceste grămezi de aur nu-s deloc cerute pentru trebuințe de mobilizare (de punere a armatei pe picior de războiu), ci numai pentru trebuințele ei de rînd: tunuri nouă, corăbii nouă, mașini de zburat și altele.

Că de-o fi împărăția silită de împregurări a intra și ea macar cu o parte a armatei în războiu, — apoi aceea cere alt rînd de cheltueli, de trei, patru, poate și de zece ori așa de mari!

Și tare ne e teamă că nu vom scăpa de această groază! Așa spun semnele și zvonurile!

*

Războiul.

Nu s'a putut opăci! — Turcia a rupt ea așteptarea și a început ea a ataca pe vecina Sîrbia, care însă nu să mișcase. — Mioul M nte-negru ține la trînteală cu vitejle. A avut o cucerire ch'ar strălucită, făcînd să i-să des prînsă o estate turcească cu 5000 de soldați și cu tot ce era în ea!

E primejdie că războiul să va aprinde mai departe, atragînd în floroasa horă și alte state mari!

Nădejdiile diplomaților Europei că ei vor putea încă opăci sprinderea războiului și după-ce Muntenegru a tras cele dintii focuri, căci Turcia a făgăduit a da popoarelor creștine din Macedonia drepturile și libertățile ce i-se cer, — s'au dus în vînt.

Statele slave răscolate contra Turciei, cunoscîndu și vecinul, a cărui politică e: a făgădui ori-ce, dar a nu implini nimic!, — au zis: Nu credem! Pe vorba lui nu punem arma jos. Iar cine credea mai puțin ca toți în făgăduelile ce făcea, era Turcia însăși! Ei li trebuia numai timp, ca să poată încheia pacea cu Italia, ca, ușurîndu-se din partea aceea, să se poată apoi arunca cu toată puterea asupra celor 4 crai vecini ce s'au sculat asupra ei! Pacea cu Italia a încheiat-o zilele astea, și abia a iscălit ca azi Invoelile generale de pace, ca mâne s'a și aruncat cu tot trupul asupra uneia din țările dușmane ei: asupra Sîrbiei! Fără a-i mai vesti războiu, fără nimic, oștirile turcești, ci-că vre-o 120.000 de oameni, au trecut hotarul în Sîrbia și au început a rupe cu dinții din trupul țării care nu-i făcuse încă nimic!

Să pare că politica turcească ar fi acessta: Nu le dau eu răgaz până ei să-și adune armatele la un loc, că atunci am lucru mai greu cu ei, ci mă azviri întii asupra celui mai slab dintre ei, ca bătîndu-l, să slăbesc puterea lor, să între spaimă în soții sei iar în ai mei oșteni să crească curajul și încrederea! De aceea s'a apucat întit de Sîrbia. Dar Sîrbia să ține și ci că ar fi chiar respins peste hotar pe dușman, dînd în același timp poruncă oștirilor sale, ca ele, de-ocamdată, să nu treacă granița în lăuntrul Turciei.

— Bulgaria stă încă locului. Iși tot adună și înduește trupele. Dar ci-că adunarea lor la un loc, merge încet de tot, că nu-i ajung trenurile care li sunt prea puține.

— Muntenegru să poartă brav de tot. În o luptă a perdut aproape o mie de oameni, cari atacaseră o putere prea mare și prea bine cooperită a Turcilor, și deși vedeau că nu e de biruit, au stat locului trimițînd moarte dușmanului, până ce au căzut aproape toți, o mie de inși, — dar n'apoi nu s'au dat! În alt loc însă au bătut așa de bine o cetate turcească, că au silit-o a li se da prînsă, cu cei 5000 de soldați turci din ea, și cu toate armele și hranele și întăriturile!

Iată acum, pe rînd, știrile despre desfășurarea întimplărilor, de o răptămînă încoace. Le dăm iară zi

de zi, precum le-am primit și noi aici, și după locul de unde s'au dat:

Vineri, 11 Oct. n.

Cetinje (Muntenegru). — Azi a ieșit chemarea (preclamația) Regelui Nichita către poporul Muntenegrean, prin care îl chiamă să pornască la războiu pentru izbăvirea fraților din Sîrbia veche, chinuți de stăpînirea păgînă!

Constantinopol. — În jur de Berana lupta cu Muntenegrenii curge încă. Trupe de Albanezi, nizani, „redifi“, voluntari și gloate, au sosit naintea Beranei, pe care Muntenegrenii o țin încă împresurată! Aflăm că Muntenegrenii au fost respinși peste graniță.

Podgorița. — Muntenegrenii au început atacul asupra întăriturilor turcești de aici. Cel dintii tun asupra Turcilor, l'a slobozit Principele Petru, fiul mai mare al Regelui Nichita, în vreme ce muzica cînta imnul muntenegrean! Regele era și el de față. Cînd a sunat cel dintii tun, s'a sculat și și-a făcut cruce! După o luptă de 4 ciasuri între artileriile (tunarii) celor doue tabere, Turcii au fost siliți a să retrage de pe înălțimile dela Planîța, iar Muntenegrenii a u înaintat, încît pot ataca fortul Desici. — După amiaz Turcii au primit întăriri. Lupta s'a încins pe toată linia. Sara încă ține.

Paris. — Diplomații marilor puteri sunt toți de părerea, că războiul, și dacă va izbucni, va rămînea localizat (adecă nu să va întinde și asupra altor state).

Constantinopol. — Azi începe trimiterea de trupe mai mari spre hotare. A plecat un regiment de artilerie (tunari) și unul de călăreți. Ieri au plecat trupele pedestre din Sanstefano. — Guvernul a dat poruncă, ca toți studenții universitari (dela cele mai înalte școli) să fie sentați și trimiși pe cîmpul de luptă!

Soloniki. — Armăuții s'au înarmat și pleacă cu toții spre hotarul sîrbesc. — Numărul voluntarilor (turci) dela Pristina, a ajuns la 14 000.

Constantinopol. — Guvernul a arestat o mie de supuși Greci, la cari a aflat arme.

— Ministerul de războiu (turcesc) nu dă vole trimișilor foilor să meargă pe cîmpul de războiu, (ca să nu poată vesti prin foile lor starea trupelor și mișcările lor. Iar foile turcești li i aspru oprit a scrie și ele ceva despre mișcare).

Belgrad. — Azi au prins doi soldați turci în apropiere de Rusciuc, lângă rîul Lom, pe cînd să pregăteau să arunce în aer cu dinamită podul de fer. Ei au fost dați pe mîna tribunalului de războiu.

Petersburg (Rusia). — Ziarul „Novoje Vremja“ scrie, că Austro Ungaria va mobiliza în curînd 4 corpuri de armată. — Rusia, deși spune că va rămînea neutrală (neamestecată în treabă), totuși face mereu „mobilizări de probă“ și ține gata 1800 vagoane de tren, cu cari că poată trimite în ori-ce clipă 80 de regimente de Cazaci la hotare.

Belgrad. Ziarul „Balkan“ primește din Petersburg știrea următoare: Politica Rusiei e acessta: Sîrbia trebuie să se împreune cu Muntenegru prin cucerirea Sandșacului (o limbă de pămînt ce le desparte și să ține de Turcia, după ce Austria s'a retras din el cînd și-a alipit Bosni), și după aceea creșterea Sîrbiei mari!

Sîmbătă, 12. Oct.

Podgorița. — Muntenegrenii au cuprins dealurile dela Decici și au prins viu pe comandantul trupelor turcești! Pentru locurile mai de vale e luptă înverșunată. Muntenegrenii au încungîrat pe țărîmul stîng al rîului Sim 18 batalioane turcești, cari să zbat cumplit să scape din prinsoare.

— Dealurile Decici erau bineîntărite de Turci, totuși au fost cucerite de Muntenegrenii, cari au zmulș dela Turci și patru tunuri!

Dup'amiaz ei au atacat dealul Tuci ținut de Turci, și a u învins și aci, iar peste un cias au luat cu asalt de baionete întăriturile turcești dela Șipkanicso.

Triest. — După știri sosite aici, satele de pe amîndoi țărîmii rîului Bojana, sunt în flacări.

— Muntenegrii stăpînesc toate punctele hotărîtoare în lupta contra cetății Tuzi, asupra căreia își îndreaptă acum pașii.

London: După știri oficiale venite din Petersburg, Rusia și Austro-ungaria au mai făcut și cea din urmă încercare, ca Sîrbia și Bulgaria să nu intre și ele în luptă!

Sofia. Guvernul bulgar a răspuns întrevînturilor Rusiei și Austriei, că — nu poate desarma.

— Regele (bulgar) și Principii au plecat în țabară la Filipopolis. Și Regimentul de gardă (cel de paza Regelui) a plecat acolo, după-ce întii și a luat dela Curte steagul.

Atena (Grecia) Regele a numit pe principele Nicolae general de divizie, pe principele Alexandru major. — Moștenitoarea de tron a telegrafat în Germania după treizeci îngrijtoare de bolnavi germane.

Soloniki. O ceată de 2000 de Greci a trecut hotarul la Discata, dar Turcii li-au respins, omorînd pe mulți din ei.

In Intregul Rumelia și în Sandșac s'a vestit dreptul statar (judecată după stări de războiu).

Belgrad. — Reg le pleacă azi (Simbătă) în tabără la Nș, cu tot statul major pe lângă sine. Și ministrii țării merg acolo.

Constantinopol. — La hotarul bulgar a fost ciocnire între o trupă turcă și alta bulgară: atacul bulgar a fost respins de Turci.

— Turcia are până azi la hotarele bulgare 142.000 soldați!

Saloniki. — În pectorii de trenuri au aflat între Caracglu și Amatovo dinamita între șinele trenului, care era să arunce în aer trenul militar, de o ajungea.

London. — Intre Rusia și Austro-ungaria nu s'a petrecea numai cum să localizeze războiul, ci și despre aceea, că ele, ca mai apropiate de războiu, ce ținută să aibă?

Austro Ungaria e hotărâtă a nu lăsa ca Serbia și Muntenegru să între, cuprinzând, „Sandșacul“ (limba de pământ turcesc ce le desparte), ca să nu s'a prea întârească prin această împreunare, — dar în același timp Rusia e hotărâtă a nu lăsa ca Austro-Ungaria să se amestace singură în treabă! Care va să zică: De să amestecă Austria, Rusia p'șește și ea! Azi aici (la Londra, unde știu bine lucrurile!), nu mai nădăjduște nimeni în ținerea păcii!

Cracovia. — Din Varsovia s'a dat știre, că azi s'a început mobilizarea Cazacilor (soldați călăreți ruși) pe toată linia Donului — Deregătorile au fost îndrumate să ducă în deplinire mobilizarea cât mai repede, căci conducerea militară vrea să trimită în timp de o săptămână 150 de regimente de Cazaci în Polonia rusască (spre hotarele Germaniei).

Petersburg. — Ministrul de finanțe rusesc a dat poruncă filialelor Băncii Naționale din Polonia rusască, ca toți banii gata cei au, să-i trimită la Petersburg!

Cracovia. — Mobilizarea de probă ce s'a ținut în Rusia, s'a dus în deplinire cu multă asprime. În câteva orașe polone rezerviștii s'au răsvrătit contra ofițerilor ruși pentru asprimea lor. Pe 11 rezerviști i-au judecat îndată la gloți!

Macău (Ungaria) — La solgăbiraimile din comitatul Cenadului, au sosit azi porunci și placate (tipărituri de lipit pe păreți ca vestire obștească), cari vestesc mobilizarea! Scrisoarea-poruncă dă îndrumare, că placatele să fie ținute gata și lipite prin orașe și comune în 24 ciasuri după ce va sosi telegrama ce poruncește mobilizarea. (după B. Hirl.)

Saloniki. — Știrea des-

pre înția biruință turcească, a sosit: În jur de Berana armata muntenească a fost bătută de cea turcească, și generalul muntenească Bozovici, de necaz și desnădejde, s'a împușcat!

Duminică, 13 Oct.

Podgorița. — Azi la amiază Muntenegrenii au cucerit înălțimile ce stăpinesc orașul Tuzi, după lupte încordate și îndelungate. De pe cîmpul de luptă s'a aduc mereu rînduri de răniți. Spitalele gem de pline. Regele Nichita a căutat în spital pe bolnavii grei și i-a sărutat pe frunte, în semn de recunoștință a lui și a patriei.

— Pân'acum au adus în Nicșici peste 300 de turci prinșonieri de războiu.

Constantinopol. — După știrea zarului «kiam», armate turcești au reușit a despresura Berana!, — alungînd pe Muntenegrenii din jurul ei.

Belgrad. — Fortul (întăritură) Șidcianic, apărat de vreo 3000 de Turci, s'a predat, cetatea a căzut!

Saloniki. — Trupele bulgare de graniță au pornit spre Karate. Trupele turcești din Karak l, au părăsit la miezul nopții această garnizoană, în care au intrat armatele bulgare.

Petersburg. — Consulatul sîrbesc de aici prin un placat (vestire) lăsat pe poartă, dă de știre că primește înștiințări de voluntarii

Mosova (Rusia). — Societatea Crucea-Roșie (pentru îngrijirea bolnavilor în războaie) de aici, a pregătit un spital de 200 paturi și un despărțământ de mutat (de dus pe cîmp), — pe care le trimite Serbiei, cu persoanele de lipsă pentru îngrijirea lor.

Belgrad. — Mai mult de o mie de Bosniaci au trecut hotarul în Serbia, ca să între ca luptători sub steagurile sîrbe contra Turcilor.

London. — Grecia a cumpărat în apele engleze încă cinci vase de războiu.

Berlin. — Aici s'a știu din Izvor sigur, că Austro-ungaria va intra în Sandșac (să va pune ic între Serbia și Muntenegru, tulburînd planurile slave, și trăgînd asupra sa toată ura Rusiei și a tuturor Slavilor!).

Constantinopol. — Rusia spune că nu va suferi ca Dardanelele (sîn de mare ce duce din Marea neagră, prin fața Constantinopolului, afară la larg de mări), să mai fie închise de Turci!

București. — Aici s'a știu, că România nu s'a va mesteca în treburi, ci va rămînea cu totul neutră!

Marti, 15 Oct.

Turcia atacă!

Belgrad. — Știri venite dela hotar spun, că azi în zori de zi, la 5 dimineața, trupele turcești au călcat hotarele sîrbești și au atacat oștirile sîrbe.

Lupta s'a început între Ristovaț și Gorni Vrtx.

Turcii au aci (la hotarul Sîrbesc) 120.000 de oameni.

Lupta a ținut toată ziua. Și sara la 8 încă.

O știre spune că Sîrbii au respins pe Turci, făcîndu-i să retragă peste hotar.

În jur de Oranja (sîrbească) s'a auzit toată ziua mugetul tunurilor!

Podgorița. — Garnizoanele din Tuzi, Vranja, și Șipciami, s'au plecat și s'au dat prinse Muntenegrenilor!

— Armata de Nord muntenească a intrat biruitoare în orașul Bjelopole. Creștinii din oraș au primit pe muntenegrenii nebuni de bucurie! S'a pus pe cetate steagul Muntenegrului!

Mercuri, 16 Oct.

Belgrad. — Armata de 1000 Muntenegreni, ce a atacat pe Turci la Siroka, a fost măcelărită aproape întreagă, fiind prea slabă față de inamicul puternic din acel loc.

Viena. — Principele Windischgăz a primit îngăduința dela guvernul bulgar, a privi războiul cu statul major bulgar împreună.

London. — Rezerviștii austriaci aflați aici, și un nemeș-maghiar ofițer de rezervă, aflați aici, — au căpătat poruncă de venire acasă pentru a intra sub steag ori și cînd.

Podgorița. — Orașul Tuzi cu toate întăriturile, s'a predat Muntenegrenilor! Muntenegrenii au luat prinșonieri 5000 soldați turci, au găsit 8 tunuri, din cari numai unul mai era bun, celelalte toate erau stricate de gloanțele lor cari le nimerise bine!, apoi 800 șetre de războiu, mulțime de cai și hrane și gloanțe! După amiază Muntenegrenii au intrat în oraș în triumf, pe cîntări de muzici, primiți cu mare bucurie de creștinii!

Guzinje. — Aici trupele turcești au respins pe cele muntenești cu mari pierderi!

Joi, 17 Oct.

Podgorița. — Și cetatea Hums, cea din urmă întăritură spre Skutari, s'a dat înfrîntă în mâinile Muntenegrenilor! Garnizoana (oștirile cetății) a fost prinșă. Intre cei prinși sunt: 62 ofițeri turci, și comandantul dela Tuzi.

Sara Podgorița a fost luminată de paradă, de bucuria biruințelor!

Budapesta. — O scrisoare din București publicată în o foaie mare de aici, spune, că România de aceea nu mobilizează a-

cum nimic, că ea e așa de bine rînduită și căile ferate așa bine conduse prin toată țara, că ea, vînzînd primăria, în 48 de ciasuri își poate mobiliza armata!

Belgrad. — Aici toată lumea vorbește de neasteptatele biruințe ale micului Muntenegru. Bravurile lui varsă neagrăită însuflețire în șirele armatelor sîrbești și bulgare.

— A fost mișcătoare vedere, cînd cetățenii civili a orașului Tuzi, după ce s'au predat armatele, au venit și au căzut nainteă Regelui Nichita, cerîndu-i grațe și ca să nu le prădeze orașul. Nichita i-a asigurat despre asta.

Cetinje. — Pân'acum s'a știu aici despre următoarele pierderi: La Turci au căzut morți: 1 colonel, 12 ofițeri, 50 subofițeri și 860 soldați; răniți multe mii. — La Muntenegreni: 8 ofițeri, 240 soldați, 800 răniți, — și ce vor mai fi căzut de 2 zile încoace.

Intrarea lui

MIHAI-VITEAZUL

în ALBA-IULIA!

În toată istoria neamului românesc, nu avem zi mai măreață ca aceea, cînd Mihai-Viteazul, după ce a cucerit Ardealul, — a intrat în Alba-Iulia ca cuceritor și Domn al Ardealului!

Întrearea lui a fost măreață! O strălucită ceată de generali și căpitani și purtători de steaguri l'au însoțit. În poarta cetății i-au ieșit închinîndu-se lui și supunîndu-se mai-marii cetății, cu Arhiepiscopul catolic în frunte, care s'a pleacă nainteă temutului Voevod Român!

Acest mare fapt al istoriei noastre naționale, este zugrăvit în o prea frumoasă

icoană națională

de un pictor mare măestru, — și această incântătoare icoană, a scos-o de sub tipar „Librăria Națională“

S. Bornemisa
din Orăștie (Szászváros) și o pune în vânzare, pentru prețul de numai

2 cor. 20 fil.

Cu atîta o capătă cel-ce o la de-adreptul din Librărie. Cei cari o cer prin postă, o capătă cu 250 fileri franco, iar cu 2 cor. 75 fil. franco-recomandat!

Cel-ce prin postă cere 5 icoane de-odată, le capătă franco-recomandat în loc de 1375, cu

numai cor. 11-50.

Cine la 10 de-odată, le capătă franco-recomandat, în loc de cor. 2750, cu

numai 21 cor.

— E chip de 60 cm. lung și aproape 50 cm. nalt! Icoană mare, tipărită pe hîrtie foarte fină, și în multe colori!

Cel-ce treceți pe la Librărie, priviți frumosul tablou în galantăru (fereastră) Librăriei.

Pacea dela Făgăraș.

În țara vestită a Oltului s'a pus „pace”. Nu cu Turcii, nici chiar cu Românii (căci Românii, după o sfâșiere de mulți ani, s'au împăcat de curînd unii cu alții), ci s'a făcut pace — cu Ungurii! Iată un comitat fericit, în care Românii sunt mai mult decît de nouăzeci de ori mai numeroși decît Ungurii cu Sașii la oaltă, și în care s'a pus »pace« cu un dușman de veacuri, care pe-acolo aproape nici nu trăiește!

E frumoasă vorba aceasta: pace, și roadele ei sunt minunate. Mintuitorul a zis: »Pacea mea o dau vouă«, și cînd s'a arătat apostolilor, după învierea sa din morți, iarăși le-a zis: »Pace vouă«. Sașii din Ardeal încă au înțeles bunătățile păcii cu Ungurii, și de vreme îndelungată acuma nu fac altceva, decît se sărută cu ei pela banehete și le dau voturile, ca să ne strice nouă Românilor, pe unde pot! În schimb primesc posturi de solgăbiraie și de notari, ici-colea li-se îngăduie cîte-o școală, pe care inspectorul n'o necăjește prea rău. Și, bine înțeles, li-se dau vr'o douăsprezece locuri de deputați, cari trebuie să ajute totdeauna carul guvernului și politica împotriva Românilor! Dar poporul săsesc nu este recunoscut ca element, ca nație cu drepturi politice în țara aceasta, ci numai ca «cetățeni ungari cu buze săsești, foarte buni patrioți».

Acuma la Făgăraș au căutat și au găsit »pacea« aceasta Românii. Fișpanul, cel mai îndrăcit și vrășmaș jurat al nostru, Széll, rostește vorbe dulci, iar Românii răspund fără a mai duce lupta. Bine, dar să vedem ce au căpătat pentru că s'au înmuiat?

La Făgăraș se alege, atunci îndată după pace, solgăbirău. Cine reușește? Un Ungur, cunoscut ca cel mai turbat prigonitor al nostru, care nu va sta mult pe gînduri să facă iarăși, la alegeri, o baie de sînge ca cea dela Mărgineni! La Arpaș se alege, tot atunci, solgăbirău. Este și candidat român, dl Dr. D. Vasu, un tînăr avocat știut ca Român cinstit. Ingerul păcii zbură încă prin sala comitatului, — dar jos, pe pămînt, Ungurii votau din greu împotriva candidatului nostru! Cei cîțiva Sași asemenea! Și astfel, după încheierea »păcii«, dl Vasu a

picat, iar contra-candidatul său ungar, a fost ales de solgăbirău în Arpaș, — sat curat românesc, cu împrejurime cu tot!

Apoi asta nu-i »pace«, ci e curată tragere pe sfoară! Lasă că poporul nostru și partidul național român, nu primește nici o pace, care l-ar umili și care nu i-ar recunoaște toate drepturile cîte ne sunt date prin lege și cîte ni-se mai cuvîin după sarcinile ce purtăm, dar pacea asta dela Făgăraș nu este nici măcar tîrguială pricepută, ci este un fel de înfrățire făcută cu »șiretenie de oaie«, cum zice țăranul nostru.

Nu vă amăgiți, oamenilor! Nu este acuma vremea »păcii« rău îngebate, ci este vremea săbiei purtate cu vitejie și cu adîncă pricepere, după care va veni, va trebui să vină, pacea adevărată, vrednică de neamul românesc!

Correspondență.

Sfințire de biserică.

Comitetul parohial din Timpa (tractul Deveii) vestește sfințirea frumoasei sale biserici și școlii, ce să va face, fără amîinare, la 14/27 Octomvrie, Duminică în ziua Cuvioasei Paraschiva, (Vinerea-Mare) care este totodată și hramul bisericii.

Actul sfințirii va fi îndeplinit prin P. C. Sa dl Dr. Eusebiu R. Roșca, protosincol, dir. seminarial în Sibiu, ca trimis al Excelenței Sale Metropolitului, însoțit de dl protopop al Deveii Dr. Ioan Dobre, dl Vasile Stan protodiacon, prof. seminarial, și preoțimea din jar.

Este vrednică de laudă stăruința comitetului parohial și a epitropiei, care au dat pilde de adevărată iubire față de aceste așezăminte, jertfind peste repartitia de 50 cor. dărîiri de alto 50, și oșebit sume de 10—40 cor. pentru înzestrarea bisericii cu cele de lipsă.

Membrii vrednicului comitet parohial care a ajuns a duce în deplinire marea lucrare, sunt: Ioan Biscărean, Ioan Muntean, Ioan Șolea, Aron Muntean primarin, Adam Lăzărescu, Adam Muntean, Adam Ocoligan, Ioan Șolea morariu, Octavian Muntean, Adam Spinean, Ioan Spinean, George Bogariu, Aron Marc și Nicolae Marc. Iar epitropii: Nicolae Șolea și Valeriu Bossa. Bunul Dumnezeu să le răsplătească la toți osteneala și dragostea cu care au lucrat!

Iar dacă vrednicii au fost membrii comitetului parohial, sețiile lor încă nu s'au lăsat mai pe jos. Adunat'au ban lângă ban punindu-se în înțelegere toate din sat, și au

cumpărat catifelea și măsurăți pe prestol și strane în preț de 200 cor. — Stimata Doamnă Müller cu deoarele, deși nu de neamul nostru, dar din iubire cătră noi și biserică noastră, au cusut niște prea frumoase perdele, cruci și evanghelie la iconostase. — Dumnezeu să le ajute a mai putea face astfel de lucruri.

Cei ce ne iubiți, veniți și luați pildă, că: »Mult pot puțini bunii împreună!«

Cînd în obște e unire
Multe bune să pot face
În iubire și cu pace.

Avram Lăslău,
învăț. notarul com., par.

Scrisoare din Budapesta.

Seara de cunoștință a studenților noștri.

Ca și în alți ani, așa și de astădată, tinerii români veniți la cea mai înaltă școală din țară, la »universitate«, la Budapesta, s'au intrat în o cină împreună, zisă »seară de cunoștință«, ca să se cunoască mai de aproape și mai mulți unii pe alții. Că altfel, cum sînt veniți din toate colțurile țării, n'ar avea cum să se cunoască mai repede și mai bine. E această cină și o mică sărbare de înfrățire între tinerii noștri buni ajunși la acele școli înalte. Aci, prin vorbiri, studenții mai bătrîni povățuiesc pe cei noi veniți la universitate, spun care este datoria noastră față de noi și față de neam, apoi se cîntă imnul nostru național: »Deșteaptă-te Române... și altele cîntări românești, mai cu seamă de cele vitejești și doine populare. Ba vine la intrarea studenților și cîte un Român care-și petrece viața în Budapesta, cum este medical B. Ilașcu, de loc din Maramurăș, care de 25 de ani se înlățește la adunările tinerimii. Păcat că nu face tot așa și preotul român p. r. Bogoișevici, care, nu știm de ce, ocolește prilejurile acestea aproape an de an.

La seara de cunoștință din anul acesta au vorbit dnii Caliman, dr. Bilașcu, frații Teicu, par. I. Duma, V. Stoica și Gh. Comșa, I. Teicu (din Hîda, Bănat) a îndemnat pe studenții cei mai tineri să lucreze, să muncească și să a-rete spor mai mult decît cei mai bătrîni. Preotul I. Duma (din Petroșeni, fost asemenea student al acestei universități), spune, că studenții noștri din Pesta, nu pot fi Români adevărați și luminați, decît dacă se fac membrii ai societății lor »Petru Maior«, unde găsesc foi și cărți românești, unde este un mic ostrov de viață națională în marea aceasta de streinii! Totodată îndeamnă pe studenți, ca să ducă focul și puterea tinerească de muncă și în viață, să fie de folos și altora, mai ales țăranelui nostru, cu cunoștințele lor.

Dl Vas. Stoica (din Avrig) arată, că datoria studenților noștri

este, să caute legături cu ceilalți studenți români, din România mai ales, ca să putem avea cîndva în toată românimea bărbați conducători cu aceleași simțăminte, cu acelaș suflet! Dl Stoica a și fost în toamna aceasta, la adunarea tuturor studenților români în Craiova, și a vorbit și acolo foarte cuminte. Pentru aceea ziarele ungurești l'au atăcat aspru, au îndemnat pe profesorii unguri să-l facă greutăți la examene, — iar un așezămînt unguresc, (un seminar pentru universitari), unde a stat dl Stoica doi ani, nu a mai voit să-l primească între zidurile sale! Așa sîntem noi Românii: trebuie să aducem jertfe pentru cultura noastră încă din tineretă. Și ne pare bine că sunt tineri, cari le aduc, lucrînd stăruitor și cuminte.

Foarte frumos au cîntat („Deșteaptă-te Române“ l-am cîntat cu toții, la început, sînd în picioare), dnii Olariu din Arad, Gh. Comșa și încă vr'o doi studenți. Bun și nou lucru au făcut și dnii M. Baltă (Rucăr) și I. Astăluș (Blaj), cari au purtat o coală delom la om, ca să se înscrie membrii la societatea studentească »Petru Maior«. S'au scris astfel aproape o sută de înși, — și au făcut rîn că nu s'au înscris cu toții. Căci numai prin această Societate pot lucra Românii noștri din Pesta — studenții — ceva folositor. Acum pe muncă! Vreme avem și de învățat, și de făcut lucrări la »Petru Maior«, ca să ne luminăm și îmbărbătăm unii pe alții!

Un student.

— De pe Valea Jiului. —

— Instalare de preot în Vulcan. —

Dupăce treci de Crivădii și apuci de scobori, pela Bănița, în valea Jiului, parcă intri într'o lume nouă, căreia li zic mulți: America mică. Prin pîcla de fum greu deosebești hornuri de fabrici, iar în urechi îți huraie mereu fuga trenurilor încărcate cu cărbuni de peatră. Dacă privești oamenii în zile de lucru, li vezi cîniți, negri, în haine de muncitori pe sub pămînt, — dar Duminică îți dezmeardă ochii porturile cele mai fermecătoare, dela cel din Săliște până la cel din părțile Hămașului și ale Virșetului.

Lume de pe lume să adună aici ca să-și agonisească, cu mult amar, pînă de toate zilele, — iar printre oamenii aceștia din patru vînturi, nișună sătenii băștinași de pe Valea-Jiului, cărora li-se spune (și ei înșiși își zic) »Mormirani«.

Toți Românii aceștia sunt foarte înapoiți în cultură, de oarece — între cei veniți — să află aproape numai oameni foarte săraci, cari nu și-au bătut capul cu cartea, iar cei cari sunt de aici, trăind răzpuși pe coastele munților, nu presdau pela școală.

Știînd apoi că Ungurii își dau toată silința să ne despartă de Ro-

mânia (cu care suntem hotărâți) printr'un cerc de maghiarizare, își poate închipui oricine că bietele noastre școli sunt — oște brucă avem — foarte prigonite. Prin urmare preoților li-se vine să facă aproape tot ca să sperese în cultură și în bunurile lumești pe oamenii aceștia, ajunși pradă Jidanilor și politiciii ungurești, cari li prostesc unii cu bățari, alții cu idei de stat ungurese.

Pentru aceea ne bucurăm și noi, cei de pe aici, de oște ori vine oște un preot tînăr, și să așeză la noi. Ni se nase nădejdi în un viitor mai bun, mai românesc, ni-se încălzese visurile amorfite și căpătăm încredere în noi înșine. Totodată ne vine (stie Dumnezeu cum și de cel) să credem, că cu primirea preoților, va pieri cu desăvîrșire dintre Români de pe aici vrajba confesională, ale cărei codițe blăstămate să mai ivese din cînd în cînd.

În răstimp scurt de oșteva luni ne au venit trei preoți noi, tineri, destoinici să lucreze dacă vor vrea, în Petroșeni, Vulcan și Lupeni. Între cei vechi mai sunt vr'o doi trei bătrîni cu inimă, oșteva iarăși mai tineri, așa că acum are cine (chiar și ca număr) să pornească o mișcare culturală și de organizare românească în ținutul acesta. Dacă însă aceștia, dinpreună cu ceilalți cărturari (advocați, slujbași de băno) nu-și vor face datoria, să i judece și să i osîndească toată lumea românească de azi și din viitor.

— Acum să spun oșteva cuvînte despre introducerea părintelui Sebastian Rusan în parohia sa nouă Vulcan, în 6 Octomvrie. Noul preot a sosit, împreună cu pîn. protopop dela Hațeg Dr. Cornel Popescu, și alți preoți, Duminecă dimineată, în gara dela Vulcan, unde i-a așteptat comitetul parohial și mai mulți credincioși. Epitropul Boldor a ținut o cuvîntare de primire în numele credincioșilor din Vulcan și din filia Aninoasa, la care a răspuns, mulțumind, pîn. Rusan. În biserică, după săvîrșirea sfintei slujbe, pîn. protopop dă noului paroch evanghelia și cheile bisericii, în cursul cuvîntării sale pline de învățături, și cetește hîrtiile dela Consistor despre întărirea alegerii, introducerea. Răspunde părintele Rusan, făgăduind să se țină de legile bisericii și țării noastre, și mulțumind tuturor celor ce să cade, pentru că Pan așutat să ajungă în slujba aceasta. Să legătnește să fie poporului său de toată folosința dnpă oște putere și știință i-a dat Dumnezeu.

Dnpă aceea a fost masă comună în sala otelului Procop, la care au luat parte cam 50 de persoane. Aici cel dintli toast l-a ridicat șeful băilor din Vulcan și Aninoasa, Blaschek, care a vorbit ungurește. Dsa a spus că societatea de băi să bucură de venirea noului preot, care va putea aduce pacea

între credincioșii gr.-ort. învrăbiți între sine. Societatea jertfește în fiecare an sume frumoase pentru ca să susțină parohiile din Vulcan și în schimb nu cere decît ca conducătorii, în deosebi preoții, să îndemne poporul a sprijini interesele societății de scos cărbuni și ale ungurismului, și a-și însuși limba ungurească. Na să îndoește ca noul preot va face aceasta.

Domnul inginer șef al băilor, Blaschek, vrea să ne cumpere dragostea pentru Unguri cu bani. Dar nu știe dsa cî, nu oșteva sate de coreane la an, ci să se scoată galbeni în loc de cărbuni, și tot nouă să ni-i deie, și nu vom putea îndrăgi pe cei ce ne aspreso și ne calcă dreptarile! Inimii nu-i poți porunci, verba cîntecului: „Ce mi e urît nu mi-e drag“... Iar societatea nu face altceva, cînd ajută bisericile toate din Vulcan, decît dă ceea ce să cîvne tuturor credincioșilor, după munca lor cea atît de slab și prost plătită! Aceasta așa să face în lumea întreagă, și nime nu cere decît să lucreze, să muncească oamenii cinstit, — iar na să i mai și iubească!

Domnului Blaschek i-a răspuns părintele Rusan, românesc, iar la sfîrșitul cuvîntării a mestecat și ceva ungric. Vorbește apoi pîn. protopop Popescu, epitropul Boldor, pîn. Dr. N. Brînzeu (în numele credincioșilor uniți), apoi să vorbește în numele bisericii păpistăsești. Dl. P. Iacob, din Petroșeni, unul dintre Români cari au luptat mai mult ca să se poată înființa parohia gr.-orientală din Vulcan (pe atunci dl Iacob era aici), arată greutățile oște au avut de întâmpinat pînă și au văzut visul intrupat, și spune că mare mîngăiere simțese drept credincioșii creștini acum, cînd au unde să ruga și au căpetenie. La urmă înștră lista membrilor celui dintli comitet parohial, care a pus baza parohiei. Masa a ridicat o, prin o cuvîntare, d. prot. Popescu.

Seara a fost o petrecere, care s'a început cu hora românească.

Din pățania acestei mese, oamenii nostri să învețe ceva! Intli și Intli, că nu trebuie lăsat, ca la o adunare do-ale noastre, să vorbească înaintea tuturor un strein, cînd este de față chiar și trimisul mitropolitului. Ba și mai bine: Dacă na ești din capul localui asigurat că acel strein nu va avea o purtare nesocotită, jigătoare, — apoi să nici nu-l chemi la masă! Că altfel el te face, uite, să ți stea bacătura în gît, prin o vorbă rân cumpănită.

De altfel sărbarsa încolo a fost frumoasă, am avut și mult public, unii din părțile Zarandului și Iliei.

Dumnezeu să i ajute noului nostru păstor, să-și implinească chemarea așa cum Pan învățat dascălii lui din Sibiu și după cum trebuie să-l îndemne inima lui românească, iar na dnpă povățu streinului! Așa să i ajute Dumnezeu!

Planul

NOUȚĂȚI

Episcop al Lugojului. Un ziar din Pesta (Az Est) află, că de nou Episcop gr.-cat. român la Lugoj, e propus vicarul Hațegului, dl Dr. Traian V. Frențiu, fost pînă de curînd protopop gr.-cat. la Orăștie. Să spune că primatele romano-catolic și-a dat consimțirea pentru această numire. Ar rămînea să fie înaintată de guvern propunerea la Maestratea Sa, care să-i dea înalta întărire.

Așteptăm cu interes adevierea acestei știri, ca să putem gratula din inimă necoresului vicar al Hațegului.

Concertul Rădulescu, care a avut loc Joi în 10 Octomvrie la Orăștie (amînat fiind de Marți pe cînd să vestise Intli, pe Joi) a succedat ca concert, ca desfătare a publicului ce l'a ascultat, foarte bine, — din alt punct de vedere însă, a reușit slab, fiind prea slab cercetat. Indiferentismul unei părți a publicului nostru, e foarte cras. Acest concert a fost vestit sub scutul „Societății de teatru“, dar cine s'a interesat mai puțin de el, a fost totmai Comitetul local al Societății de teatru. Nici macar să fi luat cu toții parte la concert! Așa apoi, firește, dl Rădulescu, un cîntăreț cu școală aleasă, cu voce dulce, un apostol al doinei românești, pe care o cîntă cu aceeași măiestrie ca și pe cea mai fină piesă clasică, a găsit o nemeritat de slabă întâmpinare. Totuși dsa și-a făcut datorița cu bravură, s'a achitat cinstit de rolul său, a cîntat mult și dulce, acompaniat cu gingășie la pian de domnișoara Gîni Branga.

Dorim dlui Rădulescu în călătoria sa artistică o primire cît mai călduroasă pretutindenea, — oști o vrednicește. Dsa va cînta:

La Șiria: Joi în 24 Oct. n.
 „Brad: Sîmbătă 26 Oct. n.
 „Abrud: Duminecă 27 Oct. n.
 „Turda: Marți 29 Oct. n.
 „Cluj: Sîmbătă 2 Nov.
 „Năsăud: Duminecă 3 Nov.
 „Bistrița: Joi 7 Nov.
 „Beiuș: Duminecă 10 Nov.

Advocat nou în Geoagiu.

Dl Dr. *Serafim Trif*, de fel din Băcăint, după ce (precum am amintit și în numărul nostru 41 a. c.) a depus cu bun succes cenzura de avocat la Tîrgul Murașului, — și-a deschis cancelaria advocațială în Geoagiul de jos!

Ne bucurăm de faptul că avem prin aceasta și al doilea avocat român în Geoagiu, și stăruim din tot sufletul pe lîngă poporul nostru de pe Valea-Geoagiului și de pe văile vecine, — ca de aci încolo să se împartă cu treburile sale procesuale numai între cei doi avocați români: Dr. I. Margita și Dr. Serafim Trifu, lăsînd în pace pe cei doi Jidani cari s'au culbărit și ei aci și trăsesc de pe sudoarea acestor

tui popor sărac, pentru ca în schimb să lucreze din toate puterile lor contra libertății acestui popor, contra ridicării lui economice și culturale, contra a tot ce e românesc! — Cînd e la vre-o alegere, la vre-o mișcare de popor, care să ceară drepturi și dreptate pe sama acestui sărac popor, — cine e în fruntea bandelor de luptători contra acestui popor? Avocatul jidan Szeghő (nainte îl chema Moiseheles, dar ca să tragă pe sfeară prostia ungurească și să fie socotit de unguri drept »patriot« și »maghiar«, și-a schimbat numele; de ce nu? numele tată-s'o și moși s'o să vede că n'avea nainte lui nici un preț!), și celalalt evreiaș, și, urmași de corul nasurilor încovoiate, ei merg în fruntea hoardelor călcătoare de drepturi a poporului românesc! Iar bărbați cu suflet românesc ca Dr. Margita și Dr. Trifu, să duc în mijlocul poporului frate și cu el împreună își primejduesc libertatea, ticna, să pun în calea prigonitorilor și sufer din partea lor pentru iubirea lor de neam.

Mai poate dar vre-un Român, care nu e cu totul orbit de Dzeu, să mai stea la îndoială, că el a cui cancelarie să o caute?, cui să ducă bănuții sei pentru osteneala de apărător nainte legii? Jidanilor ori Românilor?

Dragii nostri frați săraci din Valea Geoagiului și văile vecine! Vi-s'a dus vestea povestea, vi-au scos'o tot evreii ce au năpădit ca omida cea rea acele văi, că voi ați fi proști, încît ei pot face cu voi ce voesc, că voi nu știți deosebi binele din rău și pe neamul vostru din seminția lui Izrael, a cărei filii rai, cum sunt aceștia, vă aduc numai sărăcie și ținere în întunec și în umilință!

Arătați-le prin ținuta voastră, că nu vredniciți acest ponos și această hulă! Că v'ați trezit din somnul cel de moarte în care vă scufundaseră veacurile negre ale iobăgiei, și azi știți și voi face deosebire între prețin și dușman, între binevoitor și între hulpoi viclean! Și această dovadă o veți da, încunjurînd în toate ale voastre pe aceste năpîrce, și în cazul de față pe avocații evrei, cîtă vreme aveți azi doi avocați români, sînge din sîngele vostru, și cari de bunăsamă vă apăra cu toată inima înaintea judecătoreii!

Țineți minte și spuneți zilnic și copiilor voștri: În toată viața ta: nici un ac dela jidani!

Expoziție de copii, în Răginari. »Reuniunea rom. de agricultură din comitatul Sibiului« la propunerea și stăruințele dlui Vicotr Tordășianu, arangează a 7-a expoziție de copii, anume la Răginari în 7/20 Octomvrie 1912. Să arată copiii dela 1 până la 4 ani și să împart între mamele cari să vor dovedi de mai bune îngrijitoare a copiilor lor, 58 premii în preț de 250 coroane.

Medicii români din acel ținut vor fi față la expoziție și vor ținea pre-

legeri despre buna grijă și paza sănătății copiilor dela care atâră, ca viitorul rind de oameni să fie niște voinici ori niște p pnciți. Sunt foarte folositoare aceste expoz și.

Adunarea „Asociațiunii“ la Sibiu.

Duminecă și Luni au avut loc frumoase sărbări culturale românești la Sibiu: „Asociațiunea“ și a ținut adunarea sa cea mare (generală), dînd samă despre lucrările ei în cursul anului trecut, și arătînd ce dorește a pune în lucrare în viitor.

Vom aduce dare de s mă mai amănunțită. Insemnăm că s'a desfășurat desbatere mare în jurul tovarășiiilor economice pe sate, pe cari dl Vasile Stroescu vooște să le pornească mai cu zor și la noi, și e nădejde că să va și face bunul început.

Dl Stroescu a fost de față la adunarea „Asociațiunii“ și a fost sărbătorit de toată lumea românească adunată acolo.

Dl Dr. Vlad a invitat „Asociațiunea“ să și țină adunarea în 1913 la Orăștie, ceea ce s'a primit cu plăcere.

Zburător maghiar, — mort. T. kacs Sándor, cel mai de s mă zburător maghiar, cercînd Duminecă să se înalțe pe de asupra cîmpului Rákos, de lângă Pest, a căzut dela înălțime și a rămas mort pe loc.

Nu întrelăsa

a-ți cumpăra cea mai frumoasă icoană națională ce să pune azi în vînzare: „Intrarea lui Mihai Viteazul în Alba-Iulia“ ca cuceritor și Domn al Ardealului! Preț 2 cor. 50 fil. trimisă franco.

Puneți-vă 2—3 din un sat și aduceți una ca de probă. Suntem siguri că îndată o cer și ceilalți. căci tare e frumoasă.

Cununie. Anuța Crișan și Avram Murza, măcelar în Valcan, își vor serba cununia religioasă Duminecă în 27 Octobrie n. în biserica gr.-or. română din Balșa.

Aviz soldaților! A ieșit de curînd de sub tipar: „Vorșule“, o cîrticică scrisă de domnul sublocotenent (Laitnant) Basil Barb, care dă cele mai trebnicioase povești soldaților în învățarea exercițiilor militare. Indesebi pentru recruți e o mare binefacere această cîrticică, așa de mult le ușurează învățarea! Preț 40 fileri. A se comanda la „Librăria Națională“ S. Bernemisa în Orăștie (Szászváros).

Cursul de cantori dela Orăștie, să deschide pe temelul unui ordin conzistorial și să vestește despre el că: Dacă să vor înștiința destui elevi, atunci cursul va fi provăzat cu instructorii cei mai buni, cari vor învăța pe elevi după note și regule canziciale, așa cum

a fost cursul cel dintli de acest fel, acum cîtiva ani aici.

Să se înștiințeze dar cît mai de grabă, toți cîți ar dori a învăța cîntările bisericesti și tipiculi, — la dl protopot al Orăștiei V. Domșa, care le va da toate lămuririle de lipsă.

Nu lăsa necetă înștiințarea noastră despre cele 2 Calendare ce am scos: „Calendarul Național“ și cel de glume „Păcă țci“, de vedeți cuprinsul lor atrăgător. Răspîndiți-le între toți cetitorii din popor, ca pe cele mai vrednice!

Anunțul e publicat azi în „Foaia Interesantă“.

Cu numai 1 cor.

dăm, ca numeri de probă, foile noastre: „Libertatea“, „Foaia Interesantă“, foaia de glume „Bobîrnacii“, și „Spicuirile Economice“ ce începem a scoate dela 1 Oct. v. încolo, — tuturor acelor cari n'au azi aceste foi și ar dori a le avea de probă. Trei luni de zile: Octobrie, Novembrie și Decembrie (de acum pân' la Anul nou) le dăm aceste foi pentru numai 1. coroață!

Darurile „Libertății“.

Anul trecut am început acest lucru, și îl urmăm:

La sfîrșitul anului împărțim ca daruri între abonații nostri 5 biblioteci, dulăpioare cu cărți, frumusele, de atîrnat pe părete, și cuprînzînd 120—140 cărți în una, ca început de biblioteci populare, prin comunele noastre, în care așa de puține biblioteci să află pînă acum, dela care să și poate cetitorii imprumuta spre citire cărți, de învățărură ori de petrecere, în ori ce vreme!

Anul trecut am împărțit 5 biblioteci cu cîte 130—140 cărți în una, cetitorilor nostri din comunele: Șibot, Reșița, Șitib, Criștiori și Ighiu.

În anul de față vor veni la rînd alte 5 comune, în cari avem cel puțin cîte 10 abonați!

Căror comune să li-se deo darul, să trage la sorți. Numele comunelor în cari merg peste 10 foi, să pun la o urnă și să trag.

Și abonații de probă ce intra acum la 1 Octobrie, numără la aceea, ca comuna lor să iee parte la sorțire! Unde azi merg

Măestru curelar,

pregătînd hamuri, dela cele mai simple pînă la cele mai de lux, apoi șiele de piele, șezuturi de trăsuri și tot ce să ține de măestria asta, — recomandăm proprietarilor de trăsuri din loc și jur. E măestru solid, lucrează bine și frumos!

Primește și tot felul de reparaturi de hamuri, șaușe, șezuturi de trăsuri și altele.

Adresați-vă la: Ioan Comă, măestru curelar în Orăștie, în piață, lângă prăvălia dlui Ion Lăzăroiu.

POȘTA REDACȚIEI.

Ioan Vas. (Goi) în Silvaș de jos. Ai trimis 1 cor. și scriu vreo 3 nume pe cupon. Acum cui să scriem coroașă și să-i meargă foile regulate? Numărul acesta vi l'am trimis de oamdată la loți, cel viitor îl va primi numai unu: George Marg.

Publicare de licitațiune.

— Vînzare de lemne —

Subscrisul proprietar Ioan Todor din comuna Șelderf (posta u. Mătonfalva) comitatul Târnava-mare, vînde pe calea licitațiunei publice verbală lemnele de fag de pe un terenul de 60 jug. catastrale bune de foc și lucru la trupină în pădure, din pădurea numită „Buda“.

Licitațiunea să va ținea în 27 Oct. st. în cancelaria comunală.

Prețul strigării e: 30.000 cor.

Cumpărătorul e dator a solvii la mîna proprietariului vadiuzual de 10%.

Condițiunile de licitațiune să pot afla la proprietarul sus numit pînă la termenul de licitație.

Șă dorf la 8 Oct. 1912.

(725) 1—1

Convocare.

Membrii tovarășiei industriale de sntorare „Industria“ din Brad se convoacă la adunare generală extra ordinară, care se va ținea la 27 Octombrie 1912 st. n (Duminecă) la 2 oare după amiază în casa din piață a dîni Vasile Boneu.

În caz că membrii nu s'ar întruni în număr de ajuns la adunarea din 27/X a. c. se va convoca o nouă adunare conf. §-ului 20., cînd se vor aduce hotăriri fără considerare la numărul membrilor

Obiectul e.

1. Deschiderea consumului.

Brad, din șed nța dela 13 Oct. 1912, ținută de membrii direcțiunii, cenzori și de membrii comiteții de supraveghere.

(628) 1—1

Direcțiunea.

Să caută conducător de Consum!

„Societatea de consum“ din comuna Batăr, (com. Bihor), deschide concurs pentru ocuparea postului de conducător al societății cu salariu anual de: cor 1200; bani de cuartir 120 cor. și 10% din venitul curat.

Dela recurent să cere să aibă pregătiri necesare pentru conducerea Societății și are să depună cauțiune 2000 cor. în banii sau în hirtii de valoare.

Cererile sunt de a să înanta pînă în 25 Octobrie și postul este de a să ocupa în 1 Novembrie.

Batăr, 10 Oct. 1912.

Vasiliu Teuca

(726) 1—1

președinte.

In atenția proprietarilor de vii și a punătorilor de vii!

Cel-ce vrea să-și planteze de nou vîla sa;

Cel-ce vrea să-și comande altul de vîle;

Cel-ce vrea să-și pună pomi roditori, trandafiri, etc,

să ceară catalogul de prețuri, ediție de lux, cu instrucțiuni, dela firma de mai jos:

„Transsylvania“ întrepr. (szőlőtelepítő vállalat)

Marosvásárhely

Dr. Gencze D. u. 39.

(731) 1—

Millicane
de înși folosec contra
TUSEL,
răgușelei, catarului, îmbărrii
tusei măgărești și cu zgirciuri:
KAISER-
Caramelle-
pectorale,
cu marca „3 brazi“.
6100 de atestate autenticate
prin notar public, venite
dela medici și privați,
apeveresc succesul sigur.
Sunt bomboane extrem de
priincioase și cu bun gust
Să capătă în pachet de 20 fil.
de 40 fil. și doza de 60 fileri
la farmacille
CORN DEMETER în Orăștie
JOS. GRAFFIUS

VINURI
vechi și noi — de vîndut!

Adresați-Vă ce toată încrederea la proprietarul de vii din Șiria, (Világos), PETRU BENEĂ, căci va trimite numai vinuri bune, curate și pe lângă prețurile cele mai moderate.

Vinuri vechi: Vin alb 68 fil., Rizling 82 fil.,

Roșu 92 fileri.

Siller 70 fil.

Carbenet 100 fileri.

Vin din 1911: 62—66 fileri.

Rachie de trevere (comină) K 180
Rachie de comină, specialit. „ 220
Rachie de drojzii 2 cor. 40 fileri.
Prețurile sunt semnate după litru, în fileri. Vinurile și rachia să exponează sub îngrijirea proprie, dela 50 litri în sus, cu rambursare.
Vase împrumutate pe timp de 2 luni.
Pentru calitatea vinului garantat.

PETRU BENEĂ,

proprietar de vii.

(671) Világos, (Arad m.) 5—18

AUTOMOBIL!

Să aduce la cunoștința publicului din Orăștie și jur că mi-am procurat un automobil special pentru transportarea de persoane la gară și dela gară, încăpător pentru 5 persoane. Iese la fiecare tren. Prețurile să stabilesc definitiv în următoarele: Automobilul angajat pentru o cale la gară costă 8 cor. putînd merge în el 5 persoane. Dacă trebuie să-i aducă și napoi, atunci dus și întors la olaltă, costă 5 cor.

Neangajat, automobilul nu iese la gară.

Tariful pentru dus în afară de oraș, să poate vedea la proprietar, variînd el după depărtări.

Înștiințările e bine să se facă înainte la subcrisul, pentru a rezerva automobilul sau locurile în el.

— La avize din comune, automobilul iese în comună să aducă la oraș pe doritori.

Cornel Demeter,
apotecar.

(710) 3-3

Moșie de vânzare

In comitatul Hunedoarei, în apropiere de două: orașe, — să află de vânzare o moșie foarte frumoasă, de 113 jugare catastrale.

Casă frumoasă cu edificii economice trebuincioas.

De moșie să ține și drept de pășunat și pădure.

Adresa o dă Administrația foii

(704) 4-4

Secretul meu.

Sistemul meu, de a cumpăra cu bani gata toamna, marfă de mîna întîie, — îmi face cu puțință a pune în vânzare

Vinuri bune, curate, exclusiv din Ardeal, — pe lîngă prețurile cele mai ieftine!

Fă o probă cînd ai la casă un botez, o cununie sau altă sărbătoare familiară.

Prețurile: dela 56 fileri în sus. Felurite soiuri curate.

(571) 24-50 **HANS STEPHANI**
hotelier, Orăștie (Szászváros).

Hallo! Unde grăbești, stimat???

Ustredna Banka Ucastinny Spolok,
Budapest. VI. Váci-körut 31.

De ce?

Să-mi cumpăr niște lozuri convertite de-ale BĂNCII HIPOTECARE UNGARE, care au 6 trageri la an, cu cîștigurile principale de

Cor. 1.000.000.—

Cor. 500.000.—

Cor. 300.000.—

Cor. 100.000.— și de două-ori

Cor. 75 000.—

Tragerea proximă în 25 Octomvrie!

Lozurile acestea foarte bune, să vînd azi pe lîngă condițiuni foarte favorabile și anume: pe lîngă

46 rate lunare à 6 coroane.

Deja după primirea ratei prime i-se dă, respective i-se trimite cumpărătorului Lista legală de rate, în care se induce Seria, Numărul și eventual și Litera lozului vîndut, pe a cărei bază va putea participa respectivul cumpărător atît la tragerea din 25 Octomvrie a. c., cit și la toate cele viitoare, întrucît se va purta cu achitarea ratelor totdeauna punctual. Rata primă e mai bine a să trimite prin mandat postal, pe a cărui cupon trebuie indicată adresa cumpărătorului, punctual și legibil. Pentru a putea scuti speșele de porto cu ocaziunea trimiterii ratelor viitoare, i-se trimite cumpărătorului cu ocaziunea expedării listei de rate și un carnet de cecuri postale gratis.

Toate lozurile trebuie să cîștige necondiționat!

Comandele sunt a se adresa: Secției de lozuri a institutului

USTREDNA BANCA UCASTINNY SPOLOK,
BUDAPEST, VI. Váci-körut 31.

(72) 1-1

BIROU AGRICOL, SAS-SEBEȘ.

P. Z.

Am onoare a face cunoscut, că din August a. c., am deschis în piața Sebeșului-săsesc, un

BIROU AGRICOL

(CANCELARIE ECONOMICĂ)

prin care voiu mijloci valorizarea (cumpărare-vînzare, import-export) a tot felul de produse agricole, viticole, horticole și forestiere (adecă roduri de ale economiei de cîmp, viilor, grădinilor și pădurilor), apoi vînzarea de mașini agricole și a feluritelor îngrășăminte chimice; — Mijlocesc vînzarea și cumpărarea de moșii și alte realități; — arendări și parcelări de moșii; dau sfaturi și fac prețuiri economice, etc.

Totodată vestesc, că, pentru desfacerea în mic a cerealelor (bucatelor de tot felul), a semințelor agricole și de grădină, a făinurilor, etc., am deschis în piața mare din Sebeșul-săsesc, (casele „Henning”) și o *prăvălie*, a cărei conducere va sta sub nemijlocita supraveghiere a subsemnatului.

In nădejdea, că cărturarii și poporul nostru vor primi cu bine nizuințele mele și vor sprijini cea dintii întreprindere românească de acest fel în Ungaria, — semnez

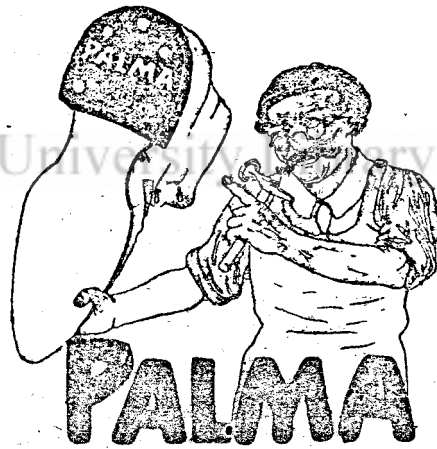
(723) 1-3

cu deosebită stimă **Constantin Băilă,**

agronom.

Adresa pentru corespondență și telegrams: „Birou agricol, Szászsebes“.

Cele mai bune călcîie de gumii sunt călcîiele:

(588) 29-0

Invățacel

primesc îndată în prăvălia mea de manufactură. — Etate de 14-15 ani

Ion Lăzăroi,
comerciant, Orăștie.

(719) 2-

Invățacel de prăvălie

să primește îndată în prăvălia mixtă a subscrisului!

Etate 13-15 ani.

Cei cu școală mai bună și cu cunoștință de limbi cit de oft, sunt preferiți.

Ilie Branga, comerciant
Cimpa (Csimpa, u. p. Lonyaitelep)
(686 2-5 (Hunyad m.)

Picăturile de stomac alui BRADY

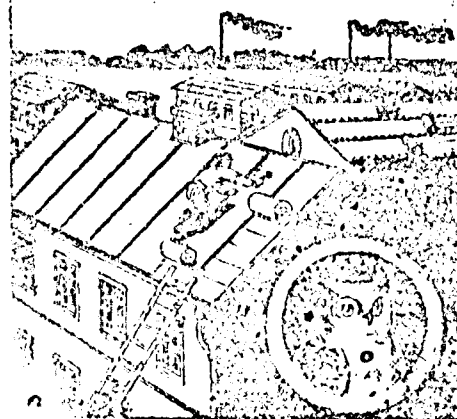
naștere: Picăturile Maria Zell, mai mult ca de 30 ani așa s'au valorat că au pot lipsi din nici o casă. Efect neajuns la centurări de mistuire, la ardere de stomac, înfundare, zgîrciri de cap și rină, amețeli, nesomn, colică, anemie etc.

Să capătă în toate apotecele. 0 sticlă mare cor. 1.80 mică 90 fl.; 6 sticle m/ci 5 cor. 80 fl. 3 mari 5.30. Primind banii, să timit franco, prin:

Apoteca K. BRADY
la „Reg. Ung.” în Viena, I.
Fleischmarkt. 2. Depot 5

Atenți la marcă care e: St. Fecioara de Maria-Zell; pachetare roză și subscrierea de pe chipul de alături.
(503) II. 14-25.

KOLLARIT
FEDERPAPPE ELASTISCHE, STURM-
SICHERE u. GERUCHLOSE
DACHPAPPE

PLACA DE PIELE KOLLARIT

prin compoziția sa elastică, sigură contra furtunei și rezistentă vremii, fără miros, trasă cu compoziție de cauciuc, — este cea mai bună materie de coperit, și **infinit trainică!**

Pentru coperirea coperișelor vechi de șindilă e deosebit portrivită.

Nu trebuie nici feștită, nici unsă cu zamă de var.

Depozit exclusiv la:

C. Baicu.

(651) 11-13 Orăștie (Szászváros).

Publicațiune.

Comuna politică Sălcud (Szélkut), comit. Kiskükü ő, gara Radnó h, prin aceasta publică, că în 24 Octomorie st. n., la 9 ore c. m., la cancelaria comunală, își dă în arindă pe 3 ani dreptul său de crișmă, împreună cu casele de piatră, din nou edificate, care constau din: 1 odă de locuit, 1 odă pentru crișmă, 1 pentru boltă, culină de iarnă și ceariu, prin licitațiune publică verbală. Prețul de strigare 500 cor. Vadiu: 50 cor. Condițiunile de licitație să pot vedea la cancelaria comunală din Sălcud. (711) 2-2 Sălcud, la 6 Oct. 1912.

Căsătorie.

Sunt tiner de 28 ani, fost soldat cu rang de sergent, de meserie măcelar, am și licențe de crișmă și trafic. În lipsa de cunoștințe și de timp liber, caut pe această cale soție, fată de 20-25 ani, care să aibă și ea zestre potrivită. Afacerea mea merge bine, cu ajutor de capital nou aș mări o ajungând la și mai mult. Conțez la zestre de 8-9000 cor.

Ofertele răg să fie provăzute cu fotografie. Dacă nu să ia ca lipsă de modestie, pot spune și aceea, că nu-s fecior urf...

Scrisorile să se adreseze la Redacția foii. Asigur pe fiecare ce cea mai deplină discrețiune, tainică. La caz de neînțelegere trimt napoi fotografia și scrisoarea. (718) 2-3

In atelierul de croitorie pentru dame

a lui *Eugen Procinkiewicz* din Orăștie, află imediată aplicare **3 calfe.**

Tot aci să primește ca **învățâcel**, un băiat din casă bună.

Eugen Procinkevici, (714) 2-3 croitor în Orăștie.

Casă de vânzare în Orăștie!

Casa din strada Tămășesei Nr. 25, constătătoare din 4 încăperi, verandă, pivniță, șopru, șură și grădină mare cu pomi roditori, să vinde din mână liberă cu prețul de cor. 7400.

Informații mai de aproape să pot lua dela proprietar. (715) 2-3

Cumpărăm semințe de trifoiu și lucernă

în mic și mare. — Probe cu indicarea prețului și cantității să se trimită la:

Birou și Magazin agricol. (707) 2-3 Szászsebes.

Econoamă.

Un preot român rămas văduv, în etate de 36 de ani, cu trei copilași, caută o econoamă inteligentă, din casă bună, mai în etate, fără copii și cu pretenziuni modeste. O văduvă de preot, învățător sau alt funcționar, cu pensune cât de micuță, are preferință. Reflectantele să se adreseze ziarului „Libertatea” sub numele „Preotul văduv” de unde va primi adresa. (721) 2-3

O moșie

mare din Bănat să partelează în părțile de 20-30 jugăre. Să caută 50 de familii românești pentru cumpărarea acestor părțile. Condițiuni, foarte priincioase.

Adresa parcelatorului moșiei o dă administrația foii noastre. (0) 2-2

Casă de vânzare.

În Orăștie, strada Eisericii-vechi (bis. gr.-or.) Nr. 10, e de vânzare casa de sub acel număr. Are 3 odăi, pivniță, grădină mare, curte.

Cumpărătorii află amănunte mai de-aproape dela:

Ioan Armeu, (716) 2-2 Orăștie, str. Fabricii, 12

CALFĂ

pentru negustorie mixtă, manufactură și coloniale, — să caută. Peate întra îndată. Condiție bună.

Tot aci să primește și **un învățâcel!**

Daniil Radivojevic, (717) 2-2 comerțiant, Bozovics.

Anunț!

O prăvălie de ferărie și coloniale, la loc de frunte în piața orașului Szászsebes, din cauză de morb este a să preda în condițiuni favorabile.

Reflectanții să se adreseze subsemnatului institut.

Szászsebes, la 2 Oct. 1912.

(713) 2-2 „AGRICOLA” bancă populară, societate pe acții în Szászsebes.

AVIZ!

Broșura despre reforma electorală și naționalitățile (»A választójogi reform és a nemzetiségek«), scrisă de Arguş, să poate căpăta la librăriile din Sibiu, Cluj, M.-Oșorheiu, Deva, Dej, Brașov, Oherla, Aiud și Bistrița cu prețul de 1 cor. 60 fil.

(712) 2-2

UN COMI

și un PRACTICANT!

La firma »Ioan Comșa și fiu« în Seliște află aplicare sub condițiuni favorabile, un **comi harnic** (manufacturist este preferit) și un **practicant**, tiner, din familie bună, absolvent de cel puțin 3 sau 4 clase gimnaziale, reale sau civile.

(727) 1-3 Cu simă: **Ioan Comșa și fiul**

Atențiune!

50.000 părechi de ghete! 4. părechi de ghete cu sumai 9 coroane.

Pentru îngrămădire de plăți, mai multe Fabrii m'au imputernicit să vînd un mare număr de ghete sub prețul de fabricare, De aceea eu vînd ori-cui 2 părechi de ghete patru domni și 2 părechi de ghete cu șinor pentru dame, de piele bruni ori negri, galoșai, cu tălpi de piele prișse cu cue, de tot elegante, fasonul cel mai nou, Mărimea după număr, *Toutte 4 părechile costă numai 9coroane.* Trimitecu rambursă (427) 1-1

P. Lust, Export de ghete. Krakau Nr. 8/S. Schimbul permis ori banii napoi

Publicațiune.

Aduc prin aceasta la cunoștință tuturor pe cari îi privește, că toate datorile pe care soția mea **Măria Bălăciu n. Abrudean**, locuitoare cănă de curînd în Orăștie, iar acum în Fizeș Barbură (lingă Băița, comit. Hunedoarei), le face, — nu le recunosc obligîndu-mă și pe mine întru nimic! Cel-ce, la cererea ei, îi dă ceva împrumut sau pe credit, are a și căuta datoria numai la ea, pe mine nu mă privește și nu plătesc.

Orăștie, 27 Septembrie 1912. **Toma Bălăciu.** (706) 3-3 negustor de pănuri în Orăștie.

10 jugăre de pămînt arător de clasa I. să vînd prin licitație de bunăvoe în 20 October în comuna Criș (Keresd, comit. Tîrnava mare). Informații mai de-aproape la: (722) 2-2

Wilhelm Welther comerțiant în Criș (Keresd).

Cărnățarie!

Fac cunoscut on. public din Orăștie și jur, că mi-am deschis în **piata Orăștiei**, ulița Pietei-mici (lingă prăvălia d. Abraham),

cărnățarie în care vînd tot felul de cărnați, șunci, cîrnăței (virșli) și alto pregătite, ce să țin de această meserie.

Rog pentru spriginul onoratului public.

Prețurile cele mai moderate!

Nicolae Glodariu, m. cărnățar (Selcher, henteș) în Orăștie. (720) 2-4

Atelier de frizat

pentru dame.

Aduc la cunoștință onoratului public din din Orăștie și jur, că, după ce am făcut praxă în ateliere de bun renume de fuizerie din Oradea mare, — m'am așezar în Orăștie, și servesc onoratului public de dame la frizat, margînd la cerere acasă.

Rog pentru binevoitorul sprigin. (730) 1-3

Victoria Raschke

frizeriță, Orăștie, Str. pantofarilor Nr. 1.

MII și MII

de oameni binecuvîntă spirtulMenthol sărat „Omnia”, ca leac de casă distins, atît pentru morburile interne cît și din afară.

Incetează: dureri de cap, de dinți, de stomac, podagra, reumatizm, cădere de păr, e.c.

Depozit principal la: **Iosef Grafius, Orăștie.** (664) 10-20 **Virgil Vlad, Alba-Iulia.**

Fărină, — Tărițe.

Fărină de cea mai aleasă calitate, pentru pâne bună și aluaturi (prăjituri), — precum și tărițe, vă recomandă în ori-ce cantități, cu prețuri moderate,

Abraham Manó Orăștie (Szászváros). (572) 23-

P. T.

Cu stimă aduc la cunoștință onoratului public din Orăștie și jur, că am deschis în **Orăștie, Drumul-țerii Nr. 14 (casa dlui Linhart),**

atelier de manuşerie, unde primesc ori-ce fel de lucrări aparținătoare branșei mele ca: **bunde de călătorit, cusutul de gulere și căptușală la paltoane de oraș, lucrarea, prefacerea și repararea de bunde și paltoane de dame, boa, muff și șepce.**

Decorarea peilor sălbatice, pe lingă prețuri moderate.

Primesc spre păstrare contra molilor peste vara întregă, tot felul de articli (marfă) de **blăndărie și tapeturi** cari sunt asigurate și contra focului.

Cerînd sprijinirea onoratului public român, rămîn.

Cu deosebită stimă: (709) 3-3 **Andrei Borde,** manuşer de modă.

De vânzare,

casa din strada Căstăului Nr. 7, o tablă de pămînt la locul numit „Rompos”, 1 vie și 2-nă țelina!

Cei-ce doresc să cumpere să se adreseze Dlui

Adam Pop Fuz (Hunyad m.) 699 (5-5)